

Tarım ilaçları ve hormonlar



Eskiler verem için "amansız hastalık" derdi. Verem artık tedavi ediliyor. Yerini kanser aldı. Son yıllarda duymak istemediğimiz, ama en çok duyduğumuz ürkütücü bir sözcük; kanser. Cenazelerde, dost sofralarında, anılar dile gelince, en çok kurulan cümledir. "Kanser ne çok arttı." Genç, yaşlı, kadın, erkek dinlemiyor. Herkesin yakınında, ailesinde bir kanser öyküsü vardır.

Temel nedeni beslenme biçimi. Sağlıksız gıdalar, bilinçsizce kullanılan zirai ilaçlar, hormonlar, hava ve çevre kirliliği, stres gibi faktörler kanseri ölüm sıralamasında ilk sıraya taşıdı.

Dünyada artan nüfusu beslemek için aynı tarımsal alanda üretimin ve verimliliğin artırılması şart. Bunun için topraktan ve tohumdan başlayarak hem sürdürülebilirliği sağlamak hem de üretimi, verimliliği olumsuz etkileyecek zararlılarla mücadele etmek gerekiyor. Bu mücadele de mutlaka bilinçli yapılmalı.

Yapılan araştırmalar, yabancı ot, böcek ve diğer zararlılarla mücadele edilmediğinde tarımsal üretimin yarı yarıya azalabileceğini gösteriyor. Bu nedenle zararlılarla mücadelenin çok yönlü ve farklı tekniklerle yapılması gerekiyor.

Mücadelenin çeşitli yöntemleri var. Kimyasal mücadele bu yöntemlerden sadece birisidir. Biyolojik mücadele, geçmişten gelen geleneksel yöntemler ve diğerleri de mutlaka kullanılmalıdır.

Kimyasal mücadele, kolay uygulanması nedeniyle en çok tercih edilen yöntem. Ancak, zararlılarla mücadele etmek çok ilaç kullanmak demek değildir. Kimyasal ilaçların yanlış kullanıldığında bir silaha dönüştüğü, insanların, çevrenin ve doğal yağamın ölümüne yol açtığı unutulmamalıdır.

Tarım Bakanlığı'nın 2018 verilerine göre, ruhsat alınmığ 385 aktif madde ve bu aktif maddeleri içeren 5 bin 160 bitki koruma ürünü var.

Tarım ve Orman Bakanlığı Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü'nden Nurullah Ayyıldız, Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bitki Koruma Bölümü'nden Mevlt Ekmekçi ve Ahmet Güray Ferizli'nin ortaklağa kaleme aldığı "Türkiye'de Pestisitlerin Ruhsatlandırılmasının Tarihsel Değiğimi ve Geliğimi zerine Değerlendirmeler" bağlıklı makalede 2017 yılında yaklaşık 55 bin ton bitki koruma ürününü ve hammaddesi ithalatı gerekleğtirildiği ifade ediliyor.

Ayrıca bu kimyasallara ek olarak feromon tuzaklar, biyolojik mücadele ürünleri, mikroorganizmalar, bitki gelişim düzenleyicileri, bakırlı ve kükürtlü preparatlar ve ihraç amaçlı ithal edilen pestisitler de var. Yıllık ortalama beğ – altı bin bitki koruma ürünü veya bitki koruma ürünü hammaddesi ithalat onayı düzenleniyor.

Makalede, Türkiye'de 24 milyon hektar ekilebilir alan, 30 farklı agroekolojik bölge, 165 ticari bitki türü bulunduğu belirtiliyor. Yaklaşık 600 zararlı organizmayla resmi olarak mücadele ediliyor. Bu zararlı organizmalarla mücadelenin maliyeti 3 – 6 milyar lira olarak tahmin ediliyor. Bu mücadele karęılıęında kazanılan ekonomik değerin 10 ila 20 milyar lira arasında gerekleğtiği, mücadele yapılmadığı zaman meydana gelebilecek kaybın ise 25– 35 milyar lira gibi büyük bir rakama ulağtığı söyleniyor.

Yediğimiz gıdalar ilacımız olsun diye yiyoruz, fakat çoğu zaman zehrimiz oluyor.

Tarım ilacı denilince yıllarca herkesin aklına DDT gelirdi. İsviçreli kimyacı Paul Hermann Mller tarafından 1939'da keğfedildi. O yılların en salgın hastalıkları tifüs ve sıtmaya karęı kullanıldı. DDT'yi buluşu Mller'e 1948 yılında Nobel Tıp dl kazandırdı. Sonraki yıllarda DDT evde, tarlada, bahçede, hemen her yerde vazgeçilmez bir ilaç, böcek öldürücü bir zehir oldu. Tarımda da zararlılara karęı kullanılan DDT çok etkili bir ilaç olarak dünyada yaygınlağtı. 1960'lı yıllarda DDT'nin insan ve evre için zararlı olduğu tartışmaları bağladı. Bu tartışmayı bağlatan, Amerikalı biyolog Rachel Carson'un yazdığı *Sessiz Bahar* kitabı oldu. Kitapta DDT'nin özellikle kuş sürülerine, canlılara ciddi zarar verdiği anlatılıyordu.

İlk olarak Macaristan 1968 yılında DDT'nin kullanımını yasakladı. Sonra peğ peğe Almanya, Amerika, İngiltere ve daha pek çok ülke yasaklamasına rağmen

Türkiye, 1987 yılında yasaklasa da bugün bile hâlâ kaçak yollarla Türkiye'ye girdiği ve kullanıldığı iddia ediliyor.

Sahte ve kaçak tarım ilacı kullanılıyor

Sadece DDT değil, birçok tarım ilacı kaçak olarak Türkiye'ye giriyor. Bu ilaçlar tarımsal ürünlerde kullanılıyor ve oradan da soframıza geliyor. Giydiğimiz kıyafetlerle tenimize ve bedenimize zarar veriyor.

İstanbul Sanayi Odası Ekim 2019'da Şanlıurfa'ya bir gezi düzenledi. O gezide bölgenin ve tarımın sorunları da konuşuldu. Şanlıurfa Ticaret ve Sanayi Odası Meclis Üyesi Maruf Karadağ, Urfa'da pazara sunulan tarım ilaçlarının yarısının sahte ve kaçak olduğunu söyledi. Karadağ'ın, tarım ilaçları bayiliği yaptığı dikkate alınırsa söylediklerinin ciddiyeti çok daha önem kazanır. Benzer birçok örnek var.

Sahte ilaç kullanıldığı nasıl bu kadar rahat söylenebiliyor?

Çünkü tarım ilaçlarının kullanılmasında tam bir başıboşluk var. Reçeteli satış uygulamasına rağmen herkes istediği tarım ilacını alıp istediği şekilde kullanabiliyor.

Tarım Bakanlığı ispanak için ruhsatlandırılmış bir ilaç olmadığını söylüyor. Pancar için ruhsat alınmış bir ilaç etkili diye ispanakta da kullanılıyor. Pamuk ilacı domateste, tütün ilacı biberde kullanılmaz. Ama Türkiye'de üretici ruhsatına, ne için alındığına değil, ne kadar etkili olduğuna bakıyor. Bilinçsizce basıyorlar ilacı. Biz de afiyetle yiyoruz. Sonra "kanser ne çok arttı" diyoruz.

En önemlisi, yeterli denetim yok. Denetim yapacak kurumlar bilinçli olarak ortadan kaldırıldı. Turgut Özal döneminde, 1984'te Tarım Bakanlığı "reorganize" edilirken Zirai Mücadele ve Karantina Genel Müdürlüğü kapatıldı. Marmara Bölgesi'ne hizmet veren İstanbul, Doğu Anadolu'ya hizmet veren Diyarbakır, Karadeniz Bölgesi'ne hizmet veren Samsun Bölge Zirai Mücadele Enstitüleri kapatıldı. Kalan enstitülere yetişmiş eleman alınmadı ve kadük bırakıldı.

Çiftçilerin %90'ı ilacı, satın aldığı bayilerin önerisi doğrultusunda kullanıyor. Bayilerin çoğu bu alanda eğitilmiş değil. Daha çok ilaç satmak istiyor. Büyük bir başıboşluk var.

Hasat öncesinde yapılan ilaçlamalar son derece önemlidir. İlaçtan sonra belli bir sürenin geçmesi gerekir. Bu zaman geçmeden yapılan hasat ve piyasaya

sunulan ürünler büyük risk taşır. Herkesin göz ardı ettiği bir gerçek var, tarımsal ilaç kalıntılarında en büyük risk grubu çocuklardır. Geleceğimiz tehlike altında.

Tüketim artıyor, daha çok zehirleniyoruz

Dünya zirai ilaç tüketiminin 2018 verileriyle yaklaşık 3,8 milyon ton ve bunun satış değerinin de yaklaşık 60 milyar \$ olduğu tahmin ediliyor.

Türkiye’de ise tüketim her yıl artıyor. Tarım Bakanlığı’nın ve Ziraat Mühendisleri Odası’nın verilerine göre, 2009 yılında 37 bin 650 ton seviyesinde olan zirai ilaç tüketimi 2019’a gelindiğinde 59 bin tona ulaştı. Türkiye’de her yıl zirai ilaçlara yaklaşık 2,5 milyar lira ödeniyor.

Ziraat Mühendisleri Odası’nın tespitine göre, gelişmiş ülkelere oranla Türkiye’de zirai ilaç kullanımı daha düşük. Almanya’da hektar başına düşen tarım ilacı etkili maddesi miktarı 4,5 kilo. Belçika’da 11, Danimarka’da 2,2, Fransa’da 4,5, Hollanda’da 18, İspanya’da 2,8, İtalya’da 7,6 ve Yunanistan’da 6 kilo. Türkiye’de ise hektar başına 2 kilo tüketiliyor.

Kanserin tek nedeni zirai ilaçlar değil elbette, ancak, tüketimi arttıkça kanser de artıyor. İlaç tüketimini azaltmak için sözde biyolojik mücadele var. Hatta bakanlık destek bile veriyor. Fakat biyolojik mücadele uzun ve zahmetli yöntem olarak görülüyor.

Temel yaklaşım şu; gördün mü böceği, bas ilacı öldürsün. Gördün mü zararlı otu, bas ilacı yok olsun. İlacın ürünün üzerinde kalması, insan sağlığına, çevreye ve diğer canlılara zarar vermesi kimsenin umurunda değil.

Bu nedenle kullanılan zirai ilaç miktarı artıyor. Resmi olarak kullanılan ilaç kadar kaçak olarak kullanılan ilaçlar da var. Miktarını kimse bilmiyor.

*ÜRETME TÜKET (İthalat-Siyaset-Rant Kıskaçında Tarım) ALİ
EKBER YILDIRIM*

<https://www.instagram.com/armagan.denizz/>

Saygılarımla...

Ali Ekber Yıldırım

ÜRETME TÜKET

İthalat-Siyaset-Rant
Kıskacığında Tarım



3. BASIM



sia